

FAKTA OM FARLIGE STOFFER OG MATERIALER

Arbejdsmiljøforholdet og kravene

Værkmestre kan i forbindelse med aktiviteter i værksteder, landbrug mv. have behov for at anvende farlige stoffer og materialer.

Ved farlige stoffer og materialer forstås alle stoffer og materialer, der kan have en uønsket effekt på de mennesker, der bliver udsat for stofferne og materialerne.

Arbejdet skal i alle led planlægges og tilrettelægges således, at det kan udføres sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt. Unødig påvirkning fra stoffer og materialer skal undgås. Bestemmelserne gælder både for farlige og ikke farlige stoffer og materialer.

Der er følgende generelle regler vedr. arbejde med farlige stoffer og materialer:

- Farlige stoffer, materialer og arbejdsprocesser skal erstattes med ufarlige, mindre farlige eller mindre generende stoffer, materialer og arbejdsprocesser
- Der skal sørges for god almen ventilation og i tilfælde af luftforurening med bl.a. farlige stoffer også procesventilation
- Der skal være en fortegnelse over de farlige stoffer og materialer, der bruges
- Der skal være sikkerhedsdatablade og arbejdspladsbrugsanvisninger på alle farlige stoffer og materialer
- Visse stoffer skal opbevares aflåst i et giftskab, der er mærket med advarselsskilte. - Stoffyperne er angivet i §24 i Miljøstyrelsens klassificeringsbekendtgørelse
- Der skal anvendes egnede værnemidler. (Oplys om dette i arbejdspladsbrugsanvisningerne.)
- Antallet af medarbejdere, der udsættes for farlige stoffer skal begrænses.

I forbindelse med at CLP forordningen er indført er de orange faresymboler erstattet af nye farepiktogrammer med rød rombe. Risikosætningerne er ændret til H-sætninger (hazard = fare) og sikkerhedssætningerne til P-sætninger (precaution = sikkerhed).

Miljøministeriets bekendtgørelse om stoffer og produkter kræver, at kemikalier, der kan udgøre en fare for brugeren, skal mærkes.

Mærkningen består af et faresymbol, der signalerer, hvilken slags fare, der er forbundet med udsættelse for stoffet eller produktet samt H- og P-sætninger, der giver oplysning om risici og sikkerhedsforanstaltninger. Normalt vil det være nødvendigt at søge yderligere oplysninger om langtidsvirkninger ad andre kanaler, fx sikkerhedsdatablade.

Sikkerhedsdatabladene skal foruden de tidligere nævnte oplysninger, oplyse om arbejde med

stoffet eller materialet kan udgøre en kræftisiko.

Følgende mærkater anvendes til at mærke farlige stoffer:

Farepiktogrammet i første linje til højre betegnes samlet som "Sundhedsfare" og dækker over flere fareklasser end kræftfremkaldende, mutagen og reproduktionsskadelig. Piktogrammet dækker også over bl.a. "sensibiliserende ved indånding" og "specifik målorgantoksicitet".

Der findes også farlige stoffer og materialer, som ikke er faremærket. Den der sælger/leverer farlige stoffer og materialer til erhvervsmæssigt brug, skal forsyne dem med et let forståeligt sikkerhedsdatablad på dansk. Sikkerhedsdatabladet skal altid indeholde information om faren og om de forholdsregler, der skal tages, herunder hvilke personlige værnemidler, der er egnede til opgaven.

Krav og gode råd om tiltag og løsninger

Overblik

Få et overblik over hvilke farlige stoffer, der findes på arbejdspladsen, og sørg for at overholde alle regler. Der skal minimum udarbejdes en oversigt over alle de farlige stoffer der anvendes på arbejdspladsen.

Substitution

Farlige stoffer, materialer og arbejdsprocesser skal erstattes (substitueres) med ufarlige, mindre farlige eller mindre generende stoffer, materialer og arbejdsprocesser, hvis det er teknisk muligt.

Sikkerhedsdatablade og arbejdspladsbrugsanvisninger

Der skal være sikkerhedsdatablade og arbejdspladsbrugsanvisninger på alle farlige stoffer og materialer. Leverandøren har pligt til at levere / tilsende sikkerhedsdatabladene til køberne af produkterne

Det er vigtigt at se efter i sikkerhedsdatabladet, om stoffet eller materialet fx er kræft- eller allergifremkaldende, kan give nerveskader (fx opløsningsmidler), skader på forplantningsevnen, og/eller om det er ætsende/irriterende ved kontakt.

Der skal udarbejdes arbejdspladsbrugsanvisninger, der indeholder en beskrivelse af de farer, som stoffer og materialerne kan udgøre for mennesker og miljø, samt af de relevante forebyggende foranstaltninger og adfældsregler på arbejdspladsen. (Brug evt. tillægsskemaet i At-vejledning C.0.11, og læs mere i BAR Service og Tjenesteydelsers udgivelse: "Inspirationsmateriale om

arbejdspladsbrugsanvisninger".)

Arbejdspladsbrugsanvisninger og sikkerhedsdatablade skal være tilgængelige for ansatte, der er beskæftiget med farlige stoffer og materialer. De skal vejledes i brugen heraf og have brugsanvisningen udleveret med effektiv instruktion.

Stoffer under lås

Visse stoffer skal opbevares aflåst i et giftskab, der er mærket med advarselsskilte. - Stoftyperne er angivet i §24 i Miljøstyrelsens klassificeringsbekendtgørelse

Ventilation

Der skal sørges for god almen ventilation og i tilfælde af risiko for luftforurening med bl.a. farlige stoffer også procesventilation

Undgå aerosoler

Undgå at bruge farlige stoffer og materialer der sprayes/forstøves, hvis de kan fås i en anden form, for at beskytte luftvejene. Undgå ligeledes højtryksrensning (tryk > 4 BAR), hvis det er muligt, på grund af dannelsen af aerosoler med farligt indhold, der kan indåndes.

Egnede personlige værnemidler

Bær egnede personlige værnemidler, når der bruges farlige stoffer og materialer. Personlige værnemidler kan være sikkerhedsbriller, åndedrætsværn, handsker, gummiforklæde, sikkerhedsfodtøj, mv.

Vær opmærksom på, at der ikke er personer i nærheden af, hvor der arbejdes med farlige stoffer, og som ikke er beskyttede med værnemidler.

Opbevaring

Farlige stoffer skal altid opbevares i originalemballagen med den originale mærkning og etikettering og må ikke omhældes til anden emballage

Farlige stoffer og materialer må ikke opbevares i beholdere, der kan give anledning til forveksling med fødevarer. Beholdere, som bruges til farlige stoffer, skal mærkes på en sådan måde, at alle brugere kan se, at indholdet kan udgøre en risiko. Beholderne skal mærkes efter Miljøministeriets regler, CLP-forordningen eller alternativt efter bilag 3 i Bekendtgørelse om sikkerhedsskiltning.

Opbevar ætsende midler adskilt fra bekæmpelsesmidler og andre faremærkede stoffer. Spild herfra kan ødelægge bekæmpelsesmidelemballagen og derved muliggøre udslip.

Lavest mulig MAL-kode tal

Sørg for ved malearbejde og træarbejde at anvende maling og lime med lavest mulige MAL-kode tal.